

הרב חיים לייב פעקער
חבר המכון הגבוה לתלמוד ע"ש ברן

בסוגיא דשלא במקומו כמקומו

שנינו בזבח' כו. "כתנן ע"ג הכבש, שלא כנגד היסוד, נתן את הניתנין למטה למעלה, ואת הניתנין למטה למטה, ואת הניתנין בפנים בחוץ, ואת הניתנין בחוץ בפנים פסול ואין בו כרת" והגמ' מחלק "דבשר פסול אבל בעלים נתכפרו מ"ט דא"ק" ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר" כיון שהגיע דם למזבח נתכפרו. בעלים, א"ה בשר נמי? א"ק "לכפר" לכפרה נתתין ולא לדב"א."

מבואר בגמ' זו דחלוקין זריקה המכפרת מזריקה המתרת בשר לאכילה. וצריך להגדיר אם חילוק זה הוי בכמות בלבד דבעי זריקה יותר חשובה להתיר בשר, או"ד שאני זריקה לכפרה מזריקה להתיר בשר בעצם יסודם ואי"ה יתבארו הדברים להלן. כד' לפשוט ספק זה, צריך לעיין אי זריקה שלא במקומו שייך לבשר כלל, ולהיפך א' ע"י זריקה שלא במקומו כיפר לגמרי וכל החסרון בנוגע לבשר או"ד אפי' לענין כפרה הוי כבדיעבד בלבד. (וי"ל דמכפר דוקא משום ריצוי ציץ וכדו' כדמבואר קצת להלן).

זריקה לגבי כפרה

בנוגע לכפרה עי' זבח'. שאם עשאה סמיכה שייר' מצוה מעלה עלין הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר, וכן "על המזבח" כתב "דכל המזבח שוין לענין כפרה" ומשמע דכל חילוק מקומות במזבח שייכים רק לבשר ולאמבנח' צג: לגבי תנופה. ואע"ג דלא מצינו כה"ג לגבי שלא במקומו בהדיא מסתבר לומר כן, אבל מלש' רש"י ד"ה לכפרה כלל.

פליגי התוס' סו. ד"ה "למעלה" ושיטמ"ק שם אות כה' אי אמרי' "שלא במקומו כמקומו" לגבי רבני עוף, ודעת השיטמ"ק דלא, משום "דקרא דמיתי לעיל גבי זבח' כתיב ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר." ולדעתו צמינו דמקומות חלוקין אפי' לגבי כפרה ולא רק לגבי בשר. [אבל כמובן דז תלוי ביחס עופות לזבח' די"ל דכל השיקול בין כפרה ובשר שונה בעופות מבזבח' מהא דאין קבלת דם, מיכה, ..., ועיו"ל דשלא במקומו הוי מעשה חטאת העוף בעולה או להיפך דע' סוגיות ר"פ חטאת העוף דכ"כ קפדינן שלא לשנותם.]

עוד הסתפקו בתוס' סו: היכא דהיזיה בעולת העוף (דבעי מיצוי בלבד) אי אמרי' דמיד שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים או מסקנתו דשאני כה"ג" דעבודה שלא כדינה ולא דמי לנתנו ע"ג הכבש שלא כנגד היסוד שהעבודה כמצותה אלא ששינה מקומו" לפי ההו"א דתוס', מכיון דשלא מקומו מהני לגבי כפרה א"כ צורת הזריקה ג"כ נשתנה, וכל היכא דהגיע דם למזבח בכל אופן. ומקום שהוא. נתכפרו בעלים. וכע"ז בשוהם וישפה דרצה לומר דבחטאת לשיטת בית שמאי דפ"ד דבעי ב' מתנות זהו דוקא להתיר בשר אבל כבר נתכפרו בעלים בספר הליקוטים לרמ' מהדו' פרנקל פשוה"מ ב', במתנה אחת דכבר הגיע דם למזבח. (וכן בקרן אורה, וחשק שלמה לז:). ואם נאמר דאפי' צורת הזריקה משתנה כשאומרים שלא במקומו כמקומו א"כ גדר הזריקה לכפרה אחרת לגמר' מזריקה להתיר בשר ולא דהוי קולא לגבי כפרה בלבד.

על פי חקירה הנ"ל יש להבין ספקת התוס' כו: אי שלא במקומו אפי' ע"ג הכבש כיון ונחשב כמזבח למילי אחריני (פז: אם עלו לא ירדו, מניח נז: - לחייב המעלה ע"ג כבש בחוץ) או"ד לא מצינו דמים ע"ג כבש... וי"ל דספק זו תלוי אי שלא במקומו כמקומו משום דהוי זריקה במקו"א, או דהגעת דם למזבח אינו מתורת זריקה רגילה כלל - ואפי"ע"ג כבש, דזריקה

לכפרה שונה לחלוטין מזריקה להתיר בשר.

תוס' כו: ד"ה "ואי" הק' דבדף עט: פליגי ר"א וחכמ' בדמים הנתנין למעלה שנתערבו עם דמים שנתנין למטה דלר"א יתן למעלה ורואין את הניתנין למטה כאילו הן מים ויחזור ויתן למטה וחכמ' לית להו רואין, ובכ"ז משמע דהיכא דכבר נתן למעלה (שלא כדין) דיכול ליתן למטה. והק' התוס' הלא מכיון דנתכפרו בעלים שלא במקומן, איך יכולים לזרוק עוד למטה?

"רואין" בדרך כלל, מ"מ לגבי "שלא במקומו בעי כונה מיוחדת לכך, ולא נתכפרו בלאו"ה. לפי הקר"א מבואר ות' הקרן אורה דאפי' לחכמ' דלית להו דאין כל המקומות שוין לענין כפרה אלא דעי' כונה מיוחדת לכך משוין שלא במקומו כמקומו.

זריקה לגבי בשר

עד כאן דנו בענין אי חסר אפי' בכפרה בזריקה שלא במקומו וחזינן דיש ראיות לכאן ולכאן, ועכשיו ראוי לדון אי זריקה שלא במקומו שייך כלל לבשר.

הגרי"ז (על אתר) (וסתפק אם יצא הבשר מידי מעילה. ספקתו מבוסס על שיטת ר' חיים ר' מעילה דהוכיח מהא דמעילה דף ו: דזריקה מהני אבשר היוצא להוציא מידי מעילה, דמעילה אינו תלוי בהיתר אכילה אלא בהא דאינו קדשי ר"ה דאע"ג דבשר היוצא אינו נותר לאכילה בכ"ז יצא מידי מעילה. ודן הגרי"ז אם י"ל כשה זריקה שלא במקומו. (אבל לכאורה נעלם ממנו דב' התוספתא ר' מעילה דאיתא להדיא דעי' זריקה שלא במקומו הבשר לא נפיק מידי מעילה, ואין מקום לספקת הגר"ז.)

וע"ע בקרן אורה סו. ד"ה "למעלה" וסח: ד"ה "זה הכלל" דמתוך דבריו דן אי מליקה מטהרת מידי נבלה דבעי שאר מעשיו להעשות בהכשר, מ"מ אם זרק שלא במקומו ונתכפר, (כדעת תוס' בשלא במקומו כמקומו אפ"כמו שחיטה או"ד דוקא אם שאר מעשיו נעשית בהכשר ומתירו למזבח, והוא מצדד דפ"י נאמר בעופות) ודאי לא הוי נבלה. לכאורה חזינן מדבריו דזריקה שלא במקומו מהני קצת אפ"י לבשר. אבל יש לדחות דלא הוי נבלה אלא כשמת ממילא בלי תכלית מסוים, אבל כאן מכיון דנתכרו בעלים, לא הוי מיתה דממילא כהא דפ"י עגלה ערופה ושור הנסקל אינן מטמאין בנבלה אע"ג דאסורים בהנאה. (ע"פ זבח' ע:)

ראיה מוכחת דזריקה שלא במקומו מהני לכה"פ קצת לבגי בשר היא, דבגמ' כו: מבואר דאפ"י למ"ד דשלא במקומו לאו כמקומו, בכ"ז הבשר בכלל "אם עלו לא ירדו."

וע"פ חקירה הנ"ל יש לבאר ספקת האחרונים (חזו"א קדשיח זא, חשק שלמה כו: ועוד) בזריקה שלא במקומו כקרבן פסח דבא מתחלתו לאכילה (פסח' עו:), אי אה הבשר פסול והבעלים יצאו ידי חובתן כמו שאר קרבנות, או"ד ב) דפסח שאני כיון דלא בא אלא לאכילה ואם הבשר היה פסול לא נתכפרו בעלים לפי"ג גם הבשר כשר. או י"ל לאידך גיסא ג) דבפסח אפ"י הבעלים לא נתכפרו, וצריכים להביא פסח אחר. וכמובן דחלק מהספק תלוי בגדר ק"פ ויחס חיוב אכילתה לחיוב הקרבתה, אבל ספק זו ג"כ תלוי אם ה"ה זריקה לגבי בשר (אע"ג דלא התייחס אלא לכפרה ולא לבשר כלל, א"כ לא יי"ח בק"פ.התירו באכילה) או"ד דבזריקה שלא במקומו לא

ועוד יש להסתפק אם עי' זריקה שלא במקומו נעשית פסול בבשר או לא התייחס להכלל. ויש לדייק מלש' המשנה דפסול - והגמ' מפ' דקא' אבשר, אבל בהמשך הגמ' מק' "וכ"ת (נחק עוד) להתיר בשר באכילה?" ות"י "מי איכא זריקה דלא

מכפרת ושריא בשר באכילה" - משמע דבעיקרון הבשר עדיין יכול להיות ניתרת, לו צוייר דזריקה שאינו מכפרת מתיר בשר - למשמע דלא נפסל הבשר דאל"כ איך נוכל להתירו עוד. וע' תוס' כז. ד"ה יצא "שמסתפק בדעת ר' יהודה בדף לה. דפוסל מחשבת היכוח דכל מחשבת פסול פוסל הקרבן, אם חישוב לזרוק שלא במקומו אם פסל הבשר לר' יהודה. ומסיק "דלא עביד מחשבה כמעשה אלא היכא דבמעשה פסול גמור ולא נתכפרו בעלים." ודע אי כונתו דמחשבת שלא במקומו לא הוי פסול כלל, או מדוייק יותר, דהוי פסול אבל לא פסול גמור.

עוד ביחס זריקה לכפרה ולהתיר בשר

עוד חזינן דזריקה לכפרה ולהתיר בשר שייכים אהדדי מהא דאיתא בגמ' דא"א לזרוק עוד להתיר בשר "דמי איכא זריקה דלא מכפרת ושריא בשר באכילה" - אלמא דכפרה גורם היתר בשר ולאידך גיסא - בדף כז. דאם חישוב לזרוק שלא במקומו למחר פסול ואינו פגול דזריקה דלא שריא בשר באכילה לא מיתא לידי פיגול. וכבר העיר הגר"ז דאע"ג דדבר המתפגל כאן היא הדם ולא הבשר בכ"ז כיון שיש פסול בבשר אפ"י זריקת הדם אינה גמורה - אלמא דחסרון הבשר הוי חסרון אפ"י בדם.

גדר זריקת הדם בכלל

לפי כל הנ"ל הוכחנו דמצד אחד זריקה לכפרה ולהתיר בשר קשורים אהדדי ומאידך חזינן דשונים. וכדי להבין צריך להקדים ולבאר ענין זריקת הדם.

שיטת רש"י בדף ט: - דאין פיגול אלא היכא דמאכיל לאדם או למזבח חוץ לזמנו וזריקה אכילת מזבח היא. ובדף נד., רש"י בעי שתהא בליטה נגד היסוד כדי לקבל דמים הניתנין שם

וכן רש"י בדף נד: בעי שתהא נקרנות חלולין כדי שהדם יבלע שם. לפי רש"י מבואר בתכלית זריקה כדי שדם יגיע למזבח. אבל פי' תוס' נד, נד: דמ"ק על שיטות רש"י, אלו. וע' בר"ש משאנץ תוס' אחרי ח,ה - דדמים על קיר המזבח ולא על קרקעיו משום דלכפרה נתתיו ולא להנאת המזבח. ואע"ג דעדיין י"ל דזריקה כדי שיגיע דמים למזבח מ"מ חזינן בסדר דלא כרש"י. ולא הוי בתורת אכילת מזבח. ועי' סוגיא טו. הוא דא"א לפגל בנאות דחטאת העוף לאחר שיצא דם מידו ומסיק הגמ' שם דיכול לפגל בה עד שיגיע דמים למזבח.

ומסבר התוס' דהו"א זו דוקא בהזאה משום דלגבי הזאות בחטאת פנימית על הפרוכת לא היה צריך ליגע כלל (ע"פ יומא נז.). ומבואר דלכה"פ הזאות פנימיות אינו כדי להגיע למזבח אלא מעשה עבודה מצד הגברא בלבד. ובהו"א שם רצה לומר כן בהזאות חטאת העוף ועי' **ירושלמי פסח' (ד)**. דפליגי אי זריקה הוי מעשה דעבודה כמו הזאה או הגעת דם למזבח כשפיכה בעומד ע"ג המזבח ושופך כדי שיפלא דמים ליסוד (ע"פ רש"י פסח' קכא.).

הרי חזינן דיש לכה"פ ב' ענינים בזריקה: א) הגעת דם למזבח ב) מעשה עבודה.

מהו החסרון בזריקה שלא במקומו?

ע"פ הנ"ל יש לצדון בזריקה שלא במקומו אם החסרון באכילת מזבח או במעשה עבודה. רש"י כז. ד"ה "ראי פסול" מסביר המח' אי שלא במקומו אי ה' **אכילת מזבח** אי לא. איבל בקריא לו. כתב דודאי לא הוי אכילת מזבח מכיון דהוי שלא במקומו. ועי' בדעה בגמ' כז. דיכול לאסוף דם שנזרק שלא במקומו למ"ד שלא במקומו לאו כמקומו, וחלוק משאר

פסולים דהוי זריקה אלא בפסול משא"כ דשלא במקומו. חזינן דלכה"פ למ"ד שלא במקומו לאו כמקומו אינו כשאר פסולי זריקה אלא דלא נחשב זריקה כלל, וע"ע בדיון שהבאנו לעיל בתוס' סו'; שוהם וישפה פסוה"מ ב', ועוד ... אי צורת הזריקה ג"כ נשתנה בזריקה שלא במקומו ... ואם נאמר שכן צ"ל דהחסרון דשלא במקומו הוי בעבודת זריקה ולא רק במקום הזריקה.

לפי הקרן אורה דזריקה שלא במקומו דקאי לא הוי אכילת מזבח צ"ל דכפרה אינו תלוי באכילת מזבח אלא בעבודת הזריקה משא"כ היתר הבשר תלוי באכילת מזבח. ומצד א' שיטה זו מסתבר קצת באכילת בשר תלוי באכילת דם וכפרה תלוי בעבודת גברא, [אבל מאידך ק"ק לומר דכפרת הבעלים תלוי בעבודה דהלא הבעלים אינם עובדים אלא הכהנים וצריך לעיין בסוגיא דכהנים שלוחי דידן או שלוחי דרחמנא - ע' נדר' לה: לו. - ר"ן לו. ד"ה תנן ורא"ש שם - דלמ"ד שלוחי דשמיא "הרי הפקיעה תורה מרשות בעלים ונתנו לכהן אבל ע"י דעה בתוס' קיד כג: - דאפ"ל למ"ד דשמיא עדיין הוי שלוחי דידן קצת ובעי דעת בעלים וע"ע ואכמ"ל] כל זה לשיטת הקרן אורה, אבל שיטת רש"י מבואר להיפוך בכפרה תלוי באכילת מזבח, דהסביר המח' א' שלא במקומו כמקומו לגבי כפרה אי הוי אכילת מזבח, והיתר בשר תלוי בעבודת זריקה - וחילוק זה צ"ב?

ביחד בשר לדם

כדי להבין יותר, צריך לעיין ביחד בשר לדם אי נחשבין כהמשך איחד או דהוי ב' ענינים נפרדים בתוך הקרבן. [ואע"ג דודאי יש לחלק בין סוגים שונים דבשר (בשר עולה, אימורים, בשר קדשים קלים, בשר ק"ק לכהנים) נדון אכולם יחד באופן כללי ע"פ הסוגיות]

בדרך כלל תפסו מהא דאין מחשבות פוסלות אלא בעבודת הדם, ומהא דדף ו. "אין כפרה - אלא בדם, דעיקר הקרבן הוי הדם והבשר טפל לה וענין אחר. אבל ע' פסח' נט. ד"ואכלו אותם אשר כופר בהם ... דכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין - אלמא דכפרה שייך אפ' לבשר, ובפסח' עז. - שיטת ר' יהושע דאם אין בשר אין דם - חזינן להדיא דקשורים אהדדי (ולא רק דבשר בעי דם כדי להתירו) ובזבח' ס: מקשינן בשר לדם וכשם שאם נפגם המזבח א"א לזרוק דמים עליו, כך א"א לאכל קדשים בגיזו. מכל אלו רואים בהכשר קשור לדם, אבל לאיך גיסא ע' תוס' ב"מ נג: דלא אמר' ד'ח' מאכילת קדשים דהוי לאחר העבודות. ומשמע דאכילת בשר אינו בכלל עבודת הקרבן. והגר"פ על רס"ג מ' רכב מסביר הא דהר"מ סה"מ מ' פט מנה מצות אכילת קדשים, אע"ג דלא מנה שאר עבודות בכלל מעשה הקרבות, והוא מחלק דאכילה שוה בכל הקרבנות משמע דבעתו דאין האכילה קשור כ"כ לקרבן פרט. וע' מקדש דוד יד, ו דיכול להצטרף חצי זית מב' קרבנות כדי לקיים מצות אכילת קדשים בכזית. דלגבי הקטרה דן התוס' ב. דן אי בעי לשמה לכתחילה בהקטרה, ובזרע אברהם ד, יד מסתפק אם יכולם להקטיר כמה קרבנות יחד. הרי חזינן שלכמה ענינים בשר ודם שוין ולכמה ענינים חלוקין מאהדדי. וצריך להגדיר .

(ושפת אמת פסח' עז. העיר דמצינו ג' מקורות בש"ס לאיסור אכילת בשר קודם זריקת הדם 1) סנהד' סג. לא תאכלו על הדם שלא לאכול בשר קדשים ודמי עדים במזרק. פסח' עז - ודם זבחיך ישפך והבשר תאכל - דם ישפך והדר הבשר תאכל. 3) מכות יז. - "לא תוכל לאכול בשעריך. ונשאר השפת"א בצ"ע למה בעי כל הני פסוקים המעיין יראה שכל א' מפסוקים אלו מדגישים ענין אחר בהבנת הא צדס מתר בשר. מלא תאכלו על הדם משמע דא"א לאכול בשר כשעוסקין בעניני דמים כמו הא דאסר' לאכול קודם שיתפלל על דמכם, והא דסנהדרין אסורין לאכול כשעוסקין בדיני נפשות

- שכל אלו נלמדים שם בגמ' מהאי קרא - לפי זה הצד בשר דקרבן מתנגד לצד דם. מקרא ד"ודם זבחך ישפך והבשר תאכל" נראה דהוי כהמשך אחת והסדר היא דם ואח"כ בשר - והוי דין קדימה בלבד.

ומקרא דלא תוכל לאכול בשעריך למדין דע"י הזריקה הבשר אינו בשעריך אלא לפני ה' (כהמשך הפסוקים שם בפ' ראה). ומפשטות יש לבאר דכיון שהדם, דהוי נפש הבשר, כבר קרב, נחשב כמו שהבשר ג"כ כבר היקר. צ"ע פסח' נט: דהק' הגמ' איך מקטירין בלילה הלא אין מקריבין קרבנות לאחר תמיד של בין הערבים? ותל' כשניתומר" - דכיון שכבר קרב הדם, הבשר הוי כגמר בלבד ולא הוי כהקרבה חדשה. וכן יש לבאר כע"ז הא דכתב המקדש דוד דכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין לא הוי כפרה בפנ"ע אלא דנתכפר למפרע משעת זריקה (והזכיח כן מכמה סוגיות ע"ש) - לפי"ז הבשר בכלל הדם. הא דעלינו דהיתר בשר תלוי בהא דאינו "בשעריך" אלא "לפני ה'" י"ל דאינו כן לגבי כפרה דמצינו בכתוב י: "דמזבח מכפר", ובר"מ ביה"ב ב,א דמזבח הוי מקום כפרתו. ויש להוסיף בשיטת ר' עקיבא בדף פא: "דכל דמים שנכנסו לכפר בהיכל פסולין" - אלמא דכפרה אינו בהיכל אלא במזבח (ואפי' לדין דפוסלין דוקא דם חטאת שנכנס להיכל י"ל משום דהוי עיקר הכפרה, אם לא נאמר דיש לחכמ' גדר אחרת בפסול דם הנכנס לפניו) [ע' מאמר לידידי הר' אסף בדנרש שמופיע בחוברת זון] זו לגבי כפרה. ולגבי בשר ע' שיטת רש"י סא. - דפסול שלמים ששחטו קודם שנפתחו דלתוס' ההיכל הוי ... (?) ולא בשאר קרבנות. דוקא שלמים בעי שייכות לאוה"כ. ורש"י נייר מה. מסביר משום דהוי דורון. ובפס' ר' אליקים יומא סב: דהוי דורון ובעי לראות פני אדונו - אלמא דעיקר אכילת בשר (דדוקא שלמים מתיר בשר לבעלים) תלוי באוה"מ. [ואע"ג דע"פ דברים אלו יש למעט סברא זו לשלמים בלבד אולם מפו' במכות יז. שם דאיסור "לא תוכל לאכול בשעריך ... כי אם לפני ה' שייך לכל הקרבנות] ע"פ הנ"ל יש לבאר שיטת תוס'

יומא כט: דקרבן שנקרב לאחר תמיד של בין הערבים דהבשר פסול אבל בעלים נתכפר, כמו סוגיתנו דשלא במקומו. ויש לבאר דלאחר תמיד של בין הערבים כבר נגמר עבודת היום במקדש וא"א להביא קרבנות למקדש. אבל כפרה נובע מהמזבח ולא בעי שהקרבן תהא נתקבל לאוה"מ.

ביאור סוגיתנו

וכדי לחזור לסוגיתנו דשלא במקומו, נקדים מהא דדף קיט: דאין זריקת סביב המזבח, אלא בפתח אוה"מ - ולא בבמה, וכן אין מחיצה לדמים אלא במזבח אשר פתח אוה"מ - אלמא דקפדינן אעבודת זריקה דוקא בפתח אוה"מ ולא מדניא דמזבח עצמו. וחזינן יותר דעיקר קפידות בזריקה הוי לפנים בהיכל, דבמשנה רפ"ז "כל הניתנין על המזבח הפנימי שחיסר אחת מן המתנות כאילו לא כיפר", ושיטת ר' חיים פסוה"מ ב, טז וחזו"א ז, ב (דלא כמקדש דוד לג, א) ואצטט לש' החזו"א שם "תודה אמר נסתפקו בניתנים שנתנו בחוץ אי נתכפר ולולא דבריהם ז"ל נראה דבמקום דצריך בפנים לא קרינן כיון שהגיע דם למזבח, לא מבעיא בהזאות בין הבדים וכנגד הפרוכת דלא מהני שיתנם על המזבח אלא אפ"ל של מזבח הזהב שנתנן על מזבח החיצון לא עשה ולא כלום, תדע שהרי נתנן על מזבח הזהב כשנפתח התקרה פסול כדאמר לק מ, כש"כ מזבח החיצון שאינו באוה"מ ... ועוד נראה דבכ"מ דכל הזאות מעכבי לא שייך דרשא כיון כיון שהגיע דם למזבח, שהרי לא סגי בהגעת דם, אלא צריך כל מנין הזאות ממילא צריך מקומן דעל מקומן צריך מנין ... [אח"כ ראיתי בכ"מ פסוה"מ ב', כתב דם הניתנין בפנים שנתנן בחוץ נתכפר, ונראה דהיינו במתן קרנות, ונראה דדוקא בפר משיב ופר העלם, אבל ביוה"כ לא, דהא כתי' חוקה]. לפי כל הנ"ל מצינו להדיא דעיקר ענין עבודת הזריקה היא כדי ליחס לאוה"מ ולא רק למזבח - ולכן י"ל דבזריקה שלא במקומו נתכפר דהגיע דם למזבח - דהוי "מקום כפרתו" - אבל פסול בשר משום דלא נתקבל פסח אוה"מ

במצותו.

ולפי מה שהעלינו, מצד א' כפרה הוי ענין אחר מאכילת
בשר דחד מתיחס למזבח ואידך לאוה"מ, אבל מצד שני קשורים
אהדדי, דזריקה שלא מכפרת לא שריא בשר באכילה. וי"ל
דייעוד הקרבן היא כדי שיתכפר במזבח ואח"כ יראה פני אדונו
ולכן זריקה דלא שריא בשר באכילה אינו מביא לידי פיגול
אפי' מצד הדם, משום דהקרבן אינו מגיע לסוף ייעודו - דהיינו
לראות פני אדונו.